

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de partea vătămată Crihan Viorel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în cauza penală, în privința lui

Bîrsan Constantin XXX, născut la XXX
originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 16.12.2016 pînă la 22.03.2017;

Instanța de apel de la 18.05.2017 pînă la 27.09.2017;

Instanța de recurs de la 31.01.2018 pînă la 07.03.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 22 martie 2017, Bîrsan Constantin a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și s-a stabilit pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 (două sute patruzeci) ore.

A fost admisă parțial acțiunea civilă depusă de partea vătămată, cu încasarea din contul inculpatului Bîrsan Constantin în beneficiul lui Crihan Viorel a sumei de 1 074 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de tratament și transport și a sumei de 10 000 lei cu titlu de pagubă morală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *in fapt*, a constatat că, Bîrsan Constantin, la 19.09.2016 aproximativ la ora 08:30, aflându-se în nemijlocita apropiere a unui depozit din orașul Sîngerei, str. XXX, acționând intenționat, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, în rezultatul unor relații ostile reciproce apărute spontan între el și Crihan Viorel, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului, în special în regiunea feței, prin ce i-a cauzat o fractură deschisă a mandibulei pe stînga cu plagă pe mucoasa obrazului stîng, edem și tumefiere a țesuturilor moi ale feței, care au condiționat o dereglare a sănătății de lungă durată și care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.395 din 20.09.2016 se califică drept leziuni corporale medii.

3. Sentința instanței de fond a fost atacată cu apel de către partea vătămată Crihan Viorel, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în cauză, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bîrsan Constantin să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an închisoare, a admite integral acțiunea civilă înaintată de Crihan Viorel, cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a 1 074 lei cu titlu de cheltuieli de tratament, 4 225 lei salariul ratat și 40 000 lei cu titlu de daună morală.

În motivarea apelului a indicat că, instanța de fond a aplicat incorect pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece această pedeapsă

nu va contribui la corectarea inculpatului. După comiterea infracțiunii inculpatul nu a întreprins careva acțiuni îndreptate la înlăturarea consecințelor negative a acțiunilor sale. Pe tot parcursul urmăririi penale și de judecare a cauzei a făcut tot posibilul pentru a induce în eroare organul de urmărire penală și instanța, a evita răspunderea. Partea vătămată a menționat că, inculpatul nu a conștientizat caracterul negativ al acțiunilor sale, nu a recunoscut vina, astfel consideră că pedeapsa aplicată lui de către instanță nu-și va atinge scopul, astfel instanța neîntemeiat a diminuat cuantumul prejudiciului moral solicitat și a încasat doar 10 000 lei cu titlu prejudiciu moral. Totodată, apelantul a indicat că, însăși atitudinea inculpatului demonstrează elocvent impactul moral adus, inculpatul l-a tratat cu dispreț, maltratat pentru ca să nu-i achite banii pentru lucrul efectuat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat de partea vătămată Crihan Viorel, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, sentința instanței de fond la capitolul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, nu a fost contestată de către partea vătămată.

La capitolul numirii pedepsei principale inculpatului Bîrsan Constantin, instanța de apel a considerat concluzia instanței de fond corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale. La adoptarea sentinței, individualizând pedeapsa, instanța de apel a notat că, instanța de fond a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin.(1) și art. 394 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței/deciziei care sunt circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpată, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de norma sus citată, instanța de fond a stabilit pedeapsa echitabilă în limitele fixate de norma art. 152 alin. (1) Cod penal, care prevede pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită în formă de muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore muncă neremunerată în folosul comunității sau cu închisoare de până la 5 ani.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond a aplicat pedeapsa inculpatului Bîrsan Constantin luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a reținut că, lipsesc careva împrejurări care ar genera aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai aspre, așa cum pledează partea vătămată, or, infracțiunea comisă de către inculpatul Bîrsan Constantin se califică ca fiind mai puțin gravă, totodată urmează a fi reținut și scopul comiterii infracțiunii și motivul comiterii infracțiunii. Este de mai menționat că, în cadrul urmăririi penale, la înaintarea învinuirii, cât și în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul Bîrsan Constantin a recunoscut parțial vinovăția incriminată și se căiește sincer de cele comise.

Instanța de apel a reținut că în contextul normei art.76 alin.(1) Cod penal, în calitate de circumstanță care atenuează pedeapsa penală se identifică recunoașterea de către inculpatul Bîrsan Constantin a vinovăției în comiterea infracțiunii incriminate,

precum și comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, or, inculpatul anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv de administrația publică locală, are la întreținere doi copii minori, acestea circumstanțe fiind luate în considerație la numirea pedepsei și a generat aplicarea unei pedepsei în formă de muncă neremunerată în folosul comunității, totodată fiind luat în considerație și faptul că nu se află la evidență medicului narcolog și psihiatru.

Astfel, solicitarea apelantului privind numirea pedepsei mai aspre, este neîntemeiată și datorită faptului că nu s-au constatat careva circumstanțe care ar agrava pedeapsa penală în temeiul art.77 Cod penal. Astfel, instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect și echitabil a decis că, față de inculpat urmează a fi aplicată sancțiunea penală în formă de muncă neremunerată în folosul comunității, ori concluzia instanței de fond este oportună, corectă și echitabilă, în partea aplicării față de inculpatul Bîrsan Constantin, a pedepsei în limitele prevăzute de normei de sancționare prevăzute la art. 152 alin.(1) Cod penal, în formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 ore, or, această pedeapsă este corespunzătoare faptei comise, având în vedere scopul legii penale, care indică asupra corectării și reeducării inculpatului în vederea neadmiterii pe viitor a careva încălcări a ordinii de drept. Totodată ținând cont de faptul că pedeapsa penală are drept scop reeducarea condamnatului, aceasta din urmă nicidecum nu trebuie să creeze careva suferințe fizice și psihice, persoanelor atrase la răspundere penală, fapt care denotă că sancțiunea dată va avea un efect pozitiv asupra conștientizării de către inculpat a pericolului social al acțiunilor comise.

Referitor la admiterea integrală a acțiunii civile, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect și justificat a dispus încasarea din contul inculpatului Bîrsan Constantin în beneficiul părții vătămate Crihan Viorel a prejudiciului material în suma de 1 074 lei, cheltuieli legate de tratament și transport, fapt confirmat prin bonurile de încasare anexate la cauza penală.

Referitor la cerința apelantului privind încasarea sumei de 4 225 lei din contul inculpatului, suma constituind salariul lunar pe care l-ar fi obținut partea vătămată Crihan Viorel, instanța de apel a ținut să menționeze că această cerința nu poate fi admisă, atâta timp cât partea vătămată nu a prezentat probe concludente și pertinente în confirmarea cerinței date.

Totodată, soluționând acțiunea civilă privind repararea prejudiciului moral înaintată de parte vătămată, instanța de apel reține că, și în cazul respectiv este justificată și întemeiată soluția instanței de fond, având în vedere că în urma acțiunilor inculpatului, partea vătămată a suportat dureri și suferințe fizice, psihice, însă, consideră că suma prejudiciului moral solicitată de către partea vătămată de 40 000 lei este una prea exagerată, neproportională și nefondată.

Or, în cazul dat instanța de apel ține cont de poziția socială a inculpatului și a părții vătămate, posibilitatea reală a inculpatului privind achitarea despăgubirilor solicitate, or, instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cit și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate

(rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei. Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii prejudiciului moral în echivalent bănesc, sunt în drept să ia în considerație și alte circumstanțe probatoare prin actele pricinii, în particular, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

Instanța de apel a reținut că, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni (inațiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

În acest context, încasarea din contul inculpatului în folosul părții vătămate cu titlul de prejudiciul moral a sumei de 10000 lei, în opinia instanței de apel este una suficientă și oportună suferințelor morale și psihice suportate de către partea vătămată

5. Nefiind de acord cu hotărârile menționate, partea vătămată Crihan Viorel, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acestora cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o una neîntemeiată, ori nu s-au reținut circumstanțe importante pentru justa individualizare a pedepsei astfel consideră că pedeapsa aplicată inculpatului de către instanță nu-și va atinge scopul.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că deși recurentul indică ca temei pentru recurs, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, și anume cazurile când „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”, motivele invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ținând cont de alegațiile recurentului descrise în pct. 5 a prezentei decizii, Colegiul penal constată că sunt neîntemeiate și constituie opinia subiectivă a recurentului, or din conținutul sentinței primei instanțe (f.d. 101-103) și a deciziei instanței de apel prin care a fost menținută sentința primei instanțe (f.d. 131-136), rezultă cert că instanța de apel corect a respins ca nefondat apelul declarat și a

menținut sentința primei instanțe, iar temeuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor constatări nu se identifică de instanța de recurs ordinar, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a expus argumentat pe motivele esențiale invocate în apel privind critica în latura civilă cât și latura pedepsei aplicate, fără a admite la examinarea cauzei penale respective erori de fapt sau de drept, care ar fi afectat legalitatea și corectitudinea soluției instanței de apel.

La fel, Colegiul penal conchide că instanța de apel s-a expus argumentat și detaliat pe aspectele criticate inclusiv în prezentul recurs privind individualizarea pedepsei aplicate, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii motivării deciziei instanței de apel, pentru a evita repetări inutile o acceptă și o însușește pe deplin, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, ce ține de motivul invocat de recurent, prin care își manifestă dezacordul cu aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 (două sute patruzeci) ore, Colegiul penal atestă că este unul irelevant și nu poate fi acceptat, or conform art. 61 alin. (1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, totodată se atestă că la judecarea cauzei penale deferită judecății, inclusiv și la aplicarea pedepsei, atât prima instanță, cât și instanța de apel s-au condus just de principiul contradictorialității, prevăzut de art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, și nu s-au manifestat nici în favoarea acuzării sau a apărării și nu au exprimat alte interese decât interesele legii, iar opinia părților în proces cu privire la categoria de pedeapsă ce urmează a fi aplicată, precum și la modul de executare a acesteia, este un drept al lor, dar care reprezintă o opțiune facultativă, ce nu este obligatorie pentru instanța de judecată care judecă cauza, ce se conduce doar de prevederile legii.

În viziunea Colegiului, acest temei pentru recurs invocat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolelor imputate acestuia.

Deci, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Conform principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, în coraport cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana

celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de recurs reține, că inculpatul a fost condamnat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că sancțiunea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsă cu munca neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore sau cu închisoare până la 5 ani, iar conform art. 16 alin. (3) Cod penal, aceasta se clasifică ca infracțiune mai puțin gravă

În prezenta cauză penală nu au fost stabilite circumstanțe agravante.

Astfel, argumentul recurentului, precum că în privința inculpatului urma a fi aplicată o pedeapsă cu executare, Colegiul îl consideră neîntemeiat, deoarece instanțele de fond just au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, inculpatul anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv de administrația publică locală, are la întreținere doi copii minori, acestea circumstanțe fiind luate în considerație la numirea pedepsei și a generat aplicarea unei pedepsei în formă de muncă neremunerată în folosul comunității, totodată fiind luat în considerație și faptul că nu se află la evidență medicului narcolog și psihiatru. Având în vedere toate împrejurările cauzei, instanța de recurs consideră, că pedeapsa stabilită în sarcina inculpatului, a fost individualizată corect și în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârile atacate sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către prima instanță, menținută de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de partea vătămată Crihan Viorel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în cauza penală, în privința lui **Bîrsan Constantin XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **07 martie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan